

Poul Skytte Christoffersen, *Traktaten om Den Europæiske Union. Baggrund, forhandling, resultat*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1992, 540 s., kr. 450,00.

Poul Skytte Christoffersen er kabinetssekretær i Generalsekretariatet for EF's ministerråd og har således været på meget tæt hold af tilblivelsen af traktaten om Den Europæiske Union. Med det som ballast har Christoffersen skrevet en spændende bog, der område for område og tema for tema beskriver tilblivelsen af traktaten. Læseren orienteres om blandt andet traktatgrundlaget for Unionstraktaten, landenes positioner i forhandlingerne og det endelige resultat. På den måde giver bogen et ret detaljeret og fint billede af en specifik international forhandlingssituation, der formentlig også har mere generel relevans. Det bør nævnes, at halvdelen af bogen udgøres af den i Maastricht vedtagne traktattekst.

Flemming Mikkelsen, *Arbejdskonflikter i Skandinavien 1848-1980*, Odense: Odense Universitetsforlag, 1992, 500 s., kr. 398,00.

Bogen, der er en disputats i statskundskab fra Københavns Universitet, fokuserer på, hvordan ændringer i produktionsstruktur, økonomiske konjunkturer, organisering, fagretsligt system samt politiske forskydninger har påvirket strejke- og lockout-aktiviteten i Danmark, Sverige og Norge. Hovedvægten ligger så afgjort på perioden efter 1900, hvor tre fyldige kapitler behandler udviklingen i hvert af de tre lande. De to afsluttende kapitler er ikke de mindst interessevækkende, idet de dels søger at sammenfatte udviklingen på tværs af landene, dels placerer udviklingen i de skandinaviske arbejdskonflikter i et bredere komparativt og teoretisk perspektiv.

Niels Chr. Sidenius
Institut for Statskundskab

Philippe Braillard & M.R. Djalili, *Les Relations Internationales*, Paris: Presses Universitaires de France, 1992, 125 s.

Den velkendte franske bogserie, *Que sais-je?* (*Hvad ved jeg?* på dansk) har gennem mange årtier påtaget sig opgaven at gøre en række emner, som ellers tilhører specialiserede domæner, lettere tilgængelige for det brede publikum. Denne kondenserede bog er emne nummer 2456 i denne serie og er nu udkommet i en revideret udgave. Det er altså den tredje udgave i løbet af fire år, hvilket er tegn på, at bogen har været ganske populær både blandt det brede publikum og ikke mindst blandt studerende. I Frankrig siges det, at universitetslærere også læser *Que sais-je?*, men de gør det i smug!

Bogen er opdelt i fem kapitler. Det første omhandler de tre kendte skoler i international politik, realist-, interdependens- og dependens-skolen. Det andet kapitel handler om aktører, både statslige og ikke-statslige. Udenrigspolitik, det internationale system samt subsystemer analyseres i henholdsvis kapitel tre og fire. Det femte kapitel beskæftiger sig med interaktioner, konflikter og samarbejde. Alt i alt er bogen en slags forret for dem, som har lyst til at smage den franske skole inden for international politik.

Jean-Jacques Roche, *Le système international contemporain*, Paris: Montchrestien, 1992, 159 s.

Med denne bog har forfatteren, som er professor i statskundskab ved Grenoble Universitet, demonstreret både sin pædagogiske og faglige kompetence. Selv om bogen er en kronologisk gennemgang af det internationale systems udvikling siden 1945, er den langt fra en ren historisk beskrivelse. For at analysere alle de vigtige faktorer, som på en eller anden måde har haft en afgørende rolle i det internationale systems dynamiske processer, har Roche valgt Michael Brechers definition af systemet som udgangspunkt. På basis af Brechers definition har Roche konstrueret en operationel model "à vocation globale". Modellen består simpelthen af to hovedbegreber: *stabilitet* og *ligevægt* samt naturligvis også deres modsætninger, altså *ustabilitet* og *uligevægt*. På den måde kan læseren følge, trin for trin og uden vanskelighed, de forskellige systemers karakteristika fra 1945 frem til perioden efter Gorbachev. Modellen som sådan kan opfattes som banal. Men når Roche går i gang med sin analyse, finder man ud af, at de forskellige varianter og ikke mindst de mulige kombinationer er mere sofistikerede, end man først havde troet. Alt i alt er bogen et godt redskab til en bedre forståelse af international politik.

Mehdi Mozaffari
Institut for Statskundskab